

Ulkosuomalaisen medisiinarin opas 2025

Ulkosuomalainen medisiinari Suomessa

Tämän tiedoston tarkoituksena on koota hyödyllistä tietoa EU- tai ETA-valtiossa lääketiedettä opiskelevalle suomalaiselle. Käsittelemme tässä tiedostossa amanuenssuureja, viransijaisuuksia ja työntekoa Suomessa lääkärin sijaisena opintojen eri vaiheissa sekä laillistumista.

Kuuluessasi johonkin Suomen Medisiinariliiton alaiseen [jäsenseuraan](#) kuulut automaattisesti myös Suomen Medisiinariliittoon. Medisiinariliitto valvoo esimerkiksi opiskelijoiden työoloja sekä -oikeuksia. Vuosittain päivitetty [Kandin työopas](#) antaa hyviä valmiuksia tulevaisuuden työelämään. Huomioithan että osaan jäsenseuroista voit kuulua myös liittäntäjäsenenä, vaikka varsinaisessa opiskelumaassasi ei olisikaan SML:n jäsenseuraa. Ulkomailla opiskelevien jäsenseuroja vuonna 2024 ovat RiSLO (Latvia), TaSLO (Viro), ViSLO (Liettua), RoSLO (Romania) sekä SMR (Ruotsi, Norja, Tanska).

Lääkäriliiton ilmaista [opiskelijajäsenyyttä](#) voit hakea neljännen vuoden opinnot suorittuasi. Jäsenetuna saat mm. potilasvakuutuksen sekä vastuu- ja oikeusturvavakuutuksen, mahdollisuuden konsultoida lääkäriunionin lakimiehiä, maksuttoman leimasimen sekä kortinlukijan ja paljon muuta hyödyllistä tulevaisuuden työelämää varten. (Voit saada Lääkärilehden ja Fimnet-tunnukset heti opintojen alussa, ole yhteydessä omaan jäsenseuraasi mikäli et ole saanut näitä!)

Medisiinariliiton ulkomaan asioiden erikoissihteeri, Venla Kärkkäinen
ulkomaat@medisiinariliitto.fi

03.02.2025

Nuorten Lääkärien Yhdistys (NLY) on erityisesti nuorten lääkäreiden etuja ajava järjestö, jonka keskeisenä tavoitteena on lääkärin arjen parantaminen. Yhdistyksen toiminnan ytimessä on työolojen kehittäminen ja ammatillisen kasvun tukeminen. NLY toimii kollegiaalisuuden, asiantuntijuuden ja ennakkoluulottomuuden puolesta.

Tunnetuimpiin toimintoihin kuuluu **Koulutuspaikkakysely**, joka kartoittaa erikoistuvien ja yleislääketieteen erityiskoulutuksessa (YEK) olevien lääkäreiden koulutusolosuhteita kahden vuoden välein. Lisäksi NLY järjestää vuosittain **NuoriLääkäriPäivät**, koulutustapahtuman nuorille liseniaateille, sekä julkaisee neljä kertaa vuodessa Nuori Lääkäri -lehden, jossa käsitellään ajankohtaisia koulutukseen ja työelämään liittyviä aiheita sekä esitellään mm. erikoisaloja ja nuorten kollegoiden tutkimusprojekteja.

Näiden toimintojen lisäksi NLY järjestää vuosittain useita koulutuksia, joihin voi osallistua myös etänä ulkomailta. Paikallisosastojen kautta yhdistys tarjoaa toimintaa 11 kaupungissa Suomessa, ja ulkomailla opiskelevat jäsenet voivat osallistua näihin tapahtumiin vieraillessaan Suomessa. Kesäisin NLY kiertää yliopisto- ja keskussairaala-kaupungeissa kesäkiertueella, jonne ovat tervetulleet myös amanuenssit ja kesäkandit.

Tutustu **Nuoren Lääkärin käsikirjaan**, joka on tarkoitettu oppaaksi työuran ensimetreille. Käsikirja vastaa moniin kysymyksiin, kuten miten hakea laillistusta, mikä on YEK, mihin mennä töihin, mistä palkka muodostuu ja miten pitää itsestään huolta. Löydät oppaan osoitteesta <https://www.esitteemme.fi/nly/WebView/> tai skannaamalla allaolevan QR-koodin.

Jäseneksi voi liittyä lääketieteen opiskelija kolmannen vuoden opintojen alkaessa. Ulkomailla opiskelevalle NLY:n jäsenyys tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden pysyä ajan tasalla Suomen terveydenhuoltojärjestelmästä ja luoda yhteyksiä tuleviin kollegoihin. Voit osallistua etäkoulutuksiin ja hyödyntää yhdistyksen tarjoamia resursseja, kuten Nuoren Lääkärin käsikirjaa, joka auttaa sinua valmistautumaan työelämään Suomessa. **Opiskelijajäsenyys on maksuton.**

Lisätietoa toiminnasta löytyy verkkosivuiltamme www.nly.fi Seuraa meitä myös sosiaalisessa mediassa nimellä @nuorilaakari pysyäksesi ajan tasalla ajankohtaisista tapahtumista ja koulutuksista!

Amanuenssuurit

Mikä amanuenssi?

Amanuenssi eli "manu" on lääkäriharjoittelija, jolla ei ole terveydenhuollon ammattihenkilö-statusta. Tämä tarkoittaa, että amanuenssi ei ole itse ensisijaisesti vastuussa potilaista, joiden hoitoon hän on osallistunut. Ensisijainen hoitovastuu on sillä laillistetulla lääkärillä, jonka ohjauksessa amanuenssi harjoittelujakson aikana toimii.

SMLn sivuilla on [tietoisku](#) amanuenssureista (päivitettävänä).

Milloin amanuenssiksi voi hakea?

Voit tehdä amanuenssuureja siitä hetkestä alkaen, kun aloitat opiskelemaan lääketiedettä. Yleensä käytäntö on, että amanuenssiksi otetaan vasta kolmannen opiskeluvuoden jälkeen, ja/tai kun kyseistä erikoisalaa vastaavat kurssit ovat suoritettu. Tätä on perusteltu sillä, että opintojen alussa olevat opiskelijat eivät pysty hyödyntämään amanuenssuuria ilman asiaankuuluvaa teoriapohjaa opinnoista. Käytännöt ovat kuitenkin paikkakohtaisia, ja joissakin työpaikoissa tiettyjen yliopistojen opiskelijat saattavat olla etusijalla. Mikäli tällaista käytäntöä ei ole, tulee kaikkien Suomessa ja ulkomailla opiskelevien olla samassa asemassa työnhaussa.

Miten ja milloin amanuenssiksi haetaan?

Haut vaihtelevat paikkakohtaisesti, suuremmissa yksiköissä haku saattaa olla keskitetty esimerkiksi rekrytointipalveluiden kautta, osa paikoista haetaan suoraan erikoisalan ylilääkäreiden kautta. Kannattaa etsiä tietoa hyvinvointialueen sivuilta, etsiä tietoa hakutavasta ja mahdollisista hakuajoista. Ylilääkäreiden yhteystiedot löydät yleensä myös nettisivuilta.

Voit hakea saman työpaikan sisällä useammalle eri erikoisalalle, eikä hylkäävä vastaus esimerkiksi kirurgian ylilääkäriltä estä hakemasta sisätaudeille.

Paikkoja kannattaa kuitenkin hakea ajoissa, jos haluat tiettyyn terveydenhuollon yksikköön tai tietylle erikoisalalle!

Mihin amanuenssiksi voi tai kannattaa hakea?

Voit hakea amanuenssiksi mille tahansa erikoisalalle. Kuitenkin yleensä edellytyksenä on, että haettavaa erikoisalaa vastaava kurssi on suoritettu ja/tai opintoja on takana jo kolme vuotta. Yliopistosairaaloiden paikat jaetaan ensisijaisesti paikallisen yliopiston opiskelijoiden kesken, joten varauduthan myös tähän hakiessasi paikkaa. Mikäli nämä paikat eivät täyty, vapautetaan ne yleensä muiden yliopistojen opiskelijoille. Myös esimerkiksi keskussairaaloissa saattaa olla sopimuksia yliopistojen kanssa, jolloin kyseisten yliopistojen opiskelijat ovat ensisijalla. Kokonaisuutena kuitenkin Suomessa ja ulkomailla opiskelevat eivät saa olla eriarvoisessa asemassa.

Vinkkejä ensimmäiseen amanuenssuuriin

Lääketieteen opiskelu sekä sairaalamaailma ulkomailla poikkeaa jonkin verran suomalaisista käytännöistä. On tärkeää olla rehellinen omasta osaamisestaan ja kysyä aina, mikäli jokin asia mietityttää. Amanuenssuuri onkin erittäin opettava työ ja etenkin ulkomailla opiskelevien olisi suositeltavaa pyrkiä tekemään työjaksoja kattavasti eri paikoissa.

Voit aina olla yhteydessä työnantajaasi ja kysyä mitä amanuenssuurijakso pitää sisällään ja millaista työ juuri kyseisellä osastolla on. Jakson tarkoitus on oppia niin varsinaisesta lääketieteestä, kuin käytännön taidoista Suomen terveydenhuollossa, kirjaustavoista ja sosiaalisista taidoista niin potilaiden kuin kollegoiden kanssa.

Viransijaisuudet - vähintään neljännen vuoden opinnot suoritettuasi

Mikä viransijaisuus?

Suomessa on mahdollista toimia lääkärin sijaisena neljännen vuosikurssin opintojen suorittamisen ja Valviran LK4-lupien saamisen jälkeen. Tämä koskee myös muissa EU- ja ETA-maissa, kuin Suomessa opiskelevia. Viransijaisena kannat potilaan hoidosta vastuun ja toimit terveydenhuollon ammattinimikkeellä, toisin kuin amanuenssina.

Opiskelijan tulee rekisteröityä näitä tehtäviä varten [terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin](#).

Tilapäisesti lääkärin tehtävissä toimivalla lääketieteen opiskelijalla on oikeus määrätä lääkkeitä vain kyseisessä tehtävässä hoitamilleen potilaille ([Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkkeen määräämisestä 1088/2010 §3](#)).

Neljännen vuosikurssin opinnot hyväksytysti suorittanut opiskelija on oikeutettu toimimaan lääkärin tehtävissä laillistetun lääkärin johdon ja valvonnan alaisena joko erikoissairaanhoidon yksikössä tai terveyskeskuksen vuodeosastolla. Opiskelijan täytyy olla suorittanut opintojaksot erikoisalalla, johon kuuluvia tehtäviä hän aikoo hoitaa. Työnantaja varmistaa opiskelijan edellytykset työskennellä hänen suorittamien opintojensa perusteella. Opiskelijalle pitää myös kirjallisesti nimetä ohjaajalääkäri. Mikäli opiskelija toimii myös päivystävän lääkärin tehtävissä erikoissairaanhoidon yksikössä tai terveyskeskuksen vuodeosastolla, tulee hänen toimia tässä työssä laillistetun lääkärin rinnalla.

Viidennen vuosikurssin opinnot hyväksytysti suorittanut sekä Valviran LK5-luvat saanut opiskelija on oikeutettu toimimaan tilapäisesti lääkärin tehtävissä erikoissairaanhoidon tai perusterveydenhuollon toimintayksikössä. Opiskelijalle tulee nimetä ohjaajalääkäri ja päivystäjänä toimivalla opiskelijalla tulee olla nimetty takapäivystäjä sekä päivystysyksikössä kaikkina vuorokaudenaikoina laillistettu lääkäri, joka johtaa toimintaa.

(Odotellessasi LK4-lupia voit tehdä töitä samassa yksikössä amanuenssina, mikäli luvat eivät ole ehtineet saapua ennen työsuhteen alkamista. LK4-luvilla voit tehdä töitä odotellessasi LK5-lupia kuitenkin yllämainittujen ehtojen mukaisesti.)

Lue lisää [Valviran](#) sivuilta

Mistä saat luvat toimia lääkärin sijaisena?

Valvira (Sosiaali -ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto) myöntää luvat toimia lääkärin sijaisena. Valvira määrittää mitä lupia tarvitset ja milloin voit toimia sijaisena missäkin terveydenhuollon yksikössä, nämä on lueteltu edeltävässä kappaleessa. Ulkomailla opiskelevan tulee olla rekisteröityneenä terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin (Valvirasta luvat saatuaasi tietosi näkyvät [JulkiTerhikissä](#)).

Osa ulkomaisista kandiseuroista on tehnyt sopimuksen yliopistojen kanssa hakemusten keskitetystä lähetyksestä (2024: RiSLO, ViSLO, TaSLO), mikäli olet jonkun näiden ainejärjestöjen jäsen saat tarkemmat tiedot kandiseuraltasi. Tarkat ohjeet lupien hakemisesta löydät Valviran sivuilta [täältä](#). Suosittelemme, että hakemuskirje (linkki), kopio henkilöllisyystodistuksestasi PDF-muodossa, sekä muut mahdolliset liitteet lähetetään yhdessä sähköpostissa yliopiston toimesta suoraan Valviraan (kirjaamo@valvira.fi). Tähän sähköpostiin on hyvä pyytää kopioksi myös hakijan sähköposti. Valvira on yhteydessä yliopistoon sekä hakijaan mikäli tarvitsee tietoja hakemuslomakkeisiin liittyen. Osassa tapauksissa tehdään myös satunnaistarkastuksia opiskelijan opiskelijastatuksen varmistamiseksi.

Huomioithan, että lääketieteen opiskelijan oikeuksien osalta noudatetaan samaa hakemusaikaa laillistettujen lääkärin kanssa. Valviralla on 30 päivää aikaa ottaa hakemus käsittelyyn eli pyytää mahdollisesti puuttuvia liitteitä hakemukseen, tämän jälkeen päätöksen käsittelyyn on 3kk aikaa. Maksimikäsittelyaika on siis yhteensä 4kk. Viimeisten vuosien kokemuksen aikana suurin osa hakemuksista on saatu päätökseen 4-6vk aikana hakemuksen lähettämisestä, tämä on siis hyvä huomioida työtä sopiessa. Hakemukset käsitellään saapumisjärjestyksessä, eikä esimerkiksi se, että työt on sovittu alkavaksi ole syy hakemuksen käsittelyn nopeuttamiseksi. Jokainen joka sopii siis työt alkavaksi ennen tuota 4kk määräaikaa, ottaa tietoisesti riskin siitä, että opiskelijaa ei ole rekisteröity ammattihenkilöiden keskusrekisteriin ennen työsuhteen alkua.

Hakemuksen käsittelyaika on määritelty terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa kolmeksi kuukaudeksi. Käsittelyaika tulee EU-direktiivistä, ja se on sama kaikissa jäsenvaltioissa.

Laillistuminen Suomessa valmistumisen jälkeen

<https://valvira.fi/ammattioikeudet/eu-tai-eta-valtiossa-koulutettu-laakari>

Laillistuksen hakeminen

[Valviran](#) nettisivuilta löydät kattavat ohjeet laillistuksen hakemiseen. Mikäli prosessissa ilmenee ongelmia, olethan ensisijaisesti yhteydessä omaan jäsenseuraasi.

Ruotsi:

Ruotsissa on otettu käyttöön 6-vuotinen lääketieteen lisensiaatin koulutusohjelma syksystä 2021 alkaen. Koulutus johtaa suoralaillistukseen sekä Ruotsissa että Suomessa. Tätä ennen aloittaneet opiskelevat 5,5-vuotisen koulutusohjelman mukaisesti, mikä tarkoittaa sitä, että opintojen jälkeen on suoritettava AT-harjoittelu (allmäntjänstgöring) laillistuksen saamiseksi Ruotsissa. Aiemmin AT-harjoittelu oli myös edellytys laillistukselle Suomessa ruotsalaisella lääkärintutkinnolla. Valviran marraskuussa 2023 tekemän linjauksen mukaan AT-harjoittelun suorittaminen ei kuitenkaan enää ole edellytys laillistukselle Suomessa, eli 5,5-vuotisesta ohjelmasta valmistuneet saavat Suomessa suoralaillistuksen nykyään. Mikäli haluaa laillistuksen myös Ruotsissa, on suoritettava AT-harjoittelu.

Edellytyksenä laillistukselle Suomessa ilman AT-harjoittelua (5,5-vuotinen tutkinto) on työskentely amanuenssina, kandidaattina tai lääkärinä johdon ja valvonnan alaisena vähintään 90 päivää. Tähän lasketaan mukaan vähintään 30 päivän pituiset, yhtäjaksoiset työpäivät. 6-vuotisessa tutkinnossa ei tietääksenne vaadita työskentelyä ennen laillistusta (ensimmäinen vuosikurssi valmistuu kesällä 2027), mutta toki se on suotavaa ja hyödyllistä ammattiin kasvamisen ja oppimisen kannalta.

Suomessa on mahdollisuus suorittaa AT-harjoittelu joko Ahvenanmaalla tai Vaasassa, mutta tämä mahdollisuus poistuu tulevaisuudessa, kun opiskelijoita valmistuu 6-vuotisesta lääkäriohjelmasta.

Kielitaito

Suomessa työskenteleminen edellyttää riittävää kielitaitoa joko suomen tai ruotsin kielessä. Voit osoittaa kielitaidon esimerkiksi hyväksytyllä suomen/ruotsin kielen arvosanalla peruskoulun päättötodistuksessa, ylioppilastutkintotodistuksessa tai suomeksi/ruotsiksi suoritettulla ammatillisella tutkinnolla.

Mikäli et ole suorittanut aiempia opintoja Suomessa, on kielitaito mahdollista osoittaa [Valtionhallinnon kielitutkinnolla](#), [yleisellä kielitutkinnolla](#) tai työnantajan lausunnolla. Lisää tietoa kielitaitovaatimuksista löydät [Valviran](#) sivuilta.